

TÌM HIỂU QUY ĐỊNH VỀ XỬ LÝ KỶ LUẬT CÁN BỘ, CÔNG CHỨC, VIÊN CHỨC THEO NGHỊ ĐỊNH SỐ 112/2020/NĐ-CP

TS. Trần Tuấn Duy (*)

Ngày 18/9/2020, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 112/2020/NĐ-CP về xử lý kỷ luật (XLKL) cán bộ (CB), công chức (CC), viên chức (VC) quy định về nguyên tắc XLKL; việc áp dụng các hình thức kỷ luật (HTKL); thẩm quyền, trình tự, thủ tục XLKL đối với CB, CC, VC. Tác giả xin giới thiệu một số nội dung cơ bản của Nghị định số 112/2020/NĐ-CP dưới dạng hỏi đáp.

Câu 1. CB, CC, VC cùng một thời điểm có từ 02 vi phạm kỷ luật trở lên thì bị áp dụng hình thức kỷ luật xử lý như thế nào?

Trả lời: Trong cùng một thời điểm xem xét XLKL, nếu CB, CC, VC có từ 02 vi phạm trở lên thì bị XLKL về từng vi phạm và áp dụng HTKL nặng hơn một mức so với HTKL áp dụng đối với vi phạm nặng nhất, trừ trường hợp bị XLKL bằng hình thức bãi nhiệm, buộc thôi việc; không tách riêng từng nội dung vi phạm của CB, CC, VC để XLKL nhiều lần với các HTKL khác nhau.¹

Câu 2. CB, CC, VC đang trong thời gian thi hành quyết định kỷ luật tiếp tục có vi phạm thì bị áp dụng HTKL như thế nào?

Trả lời: Trường hợp CB, CC, VC đang trong thời gian thi hành quyết định kỷ luật tiếp tục có vi phạm thì bị áp dụng HTKL như sau:²

- Nếu có vi phạm bị XLKL ở hình thức nhẹ hơn hoặc bằng so với HTKL đang thi hành thì áp dụng HTKL nặng hơn một mức so với HTKL đang thi hành;
- Nếu có vi phạm bị XLKL ở hình thức nặng hơn so với HTKL đang thi hành thì áp dụng HTKL nặng hơn một mức so với HTKL áp dụng cho vi phạm mới.

Câu 3. Trường hợp nào chưa xem xét xử lý kỷ luật CB, CC, VC?

Trả lời: Chưa xem xét XLKL CB, CC, VC trong các trường hợp sau:³

- CB, CC, VC đang trong thời gian nghỉ hàng năm, nghỉ theo chế độ, nghỉ việc riêng được cấp có thẩm quyền cho phép.

(*) *Trưởng khoa Luật, Học viện Cán bộ Thành phố Hồ Chí Minh*

¹ Điều 2 Nghị định số 112/2020/NĐ-CP.

² Điều 2 Nghị định số 112/2020/NĐ-CP.

³ Điều 3 Nghị định 112/2020/NĐ-CP.

- CB, CC, VC đang trong thời gian điều trị bệnh hiểm nghèo hoặc đang mất khả năng nhận thức; bị ốm nặng đang điều trị nội trú tại bệnh viện có xác nhận của cơ quan y tế có thẩm quyền.

- CB, CC, VC là nữ giới đang trong thời gian mang thai, nghỉ thai sản, đang nuôi con dưới 12 tháng tuổi hoặc CB, CC, VC là nam giới (trong trường hợp vợ chết hoặc vì lý do khách quan, bất khả kháng khác) đang nuôi con dưới 12 tháng tuổi.

- CB, CC, VC đang bị khởi tố, tạm giữ, tạm giam chờ kết luận của cơ quan có thẩm quyền điều tra, truy tố, xét xử về vi phạm pháp luật, trừ trường hợp theo quyết định của cấp có thẩm quyền.

Câu 4. Trường hợp nào CB, CC, VC được miễn trách nhiệm kỷ luật?

Trả lời: CB, CC, VC được miễn trách nhiệm kỷ luật khi:⁴

- Được cơ quan có thẩm quyền xác nhận tình trạng mất năng lực hành vi dân sự khi có vi phạm.

- Phải chấp hành quyết định của cấp trên theo quy định của Luật CB, CC.

- Được cấp có thẩm quyền xác nhận vi phạm trong tình thế cấp thiết, do sự kiện bất khả kháng hoặc trở ngại khách quan theo quy định của Bộ luật Dân sự khi thi hành công vụ.

- CB, CC, VC có vi phạm đến mức bị XLKL nhưng đã qua đời.

Câu 5. Mức độ của hành vi vi phạm được xác định như thế nào?

Trả lời: Mức độ của hành vi vi phạm được xác định như sau:⁵

- **Vi phạm gây hậu quả ít nghiêm trọng** là vi phạm có tính chất, mức độ tác hại không lớn, tác động trong phạm vi nội bộ, làm ảnh hưởng đến uy tín của cơ quan, tổ chức, đơn vị công tác.

- **Vi phạm gây hậu quả nghiêm trọng** là vi phạm có tính chất, mức độ, tác hại lớn, tác động ngoài phạm vi nội bộ, gây dư luận xấu trong CB, CC, VC và Nhân dân, làm giảm uy tín của cơ quan, tổ chức, đơn vị công tác.

- **Vi phạm gây hậu quả rất nghiêm trọng** là vi phạm có tính chất, mức độ, tác hại rất lớn, phạm vi tác động đến toàn xã hội, gây dư luận rất bức xúc trong CB, CC, VC và Nhân dân, làm mất uy tín của cơ quan, tổ chức, đơn vị công tác.

---

⁴ Điều 4 Nghị định 112/2020/NĐ-CP.

⁵ Điều 6 Nghị định 112/2020/NĐ-CP.

- Vi phạm gây hậu quả đặc biệt nghiêm trọng là vi phạm có tính chất, mức độ, tác hại đặc biệt lớn, phạm vi tác động sâu rộng đến toàn xã hội, gây dư luận đặc biệt bức xúc trong CB, CC, VC và Nhân dân, làm mất uy tín của cơ quan, tổ chức, đơn vị công tác.

Câu 6. Khi nào CB, CC bị áp dụng hình thức kỷ luật khiển trách?

Trả lời: CB, CC bị kỷ luật khiển trách khi:⁶

- Vi phạm quy định về đạo đức, văn hóa giao tiếp của CB, CC; quy định của pháp luật về thực hiện chức trách, nhiệm vụ của CB, CC; kỷ luật lao động; nội quy, quy chế của cơ quan, tổ chức, đơn vị;

- Lợi dụng vị trí công tác nhằm mục đích vụ lợi; có thái độ hách dịch, cửa quyền hoặc gây khó khăn, phiền hà đối với cơ quan, tổ chức, đơn vị, cá nhân trong thi hành công vụ; xác nhận hoặc cấp giấy tờ pháp lý cho người không đủ điều kiện;

- Không chấp hành quyết định điều động, phân công công tác của cấp có thẩm quyền; không thực hiện nhiệm vụ được giao mà không có lý do chính đáng; gây mất đoàn kết trong cơ quan, tổ chức, đơn vị;

- Vi phạm quy định về quy chế tập trung dân chủ, quy định về tuyên truyền, phát ngôn, quy định về bảo vệ chính trị nội bộ;

- Vi phạm quy định của pháp luật về: phòng, chống tội phạm; phòng, chống tệ nạn xã hội; trật tự, an toàn xã hội; phòng, chống tham nhũng; thực hành tiết kiệm, chống lãng phí; bảo vệ bí mật nhà nước; khiếu nại, tố cáo; đầu tư, xây dựng; đất đai, tài nguyên môi trường; tài chính, kế toán, ngân hàng; quản lý, sử dụng tài sản công trong quá trình thực thi công vụ; phòng, chống bạo lực gia đình; dân số, hôn nhân và gia đình; bình đẳng giới; an sinh xã hội; quy định khác của pháp luật liên quan đến CB, CC.

Câu 7. Khi nào CB, CC bị áp dụng hình thức kỷ luật cảnh cáo?

Trả lời: CB, CC bị kỷ luật cảnh cáo khi:⁷

- Đã bị XLKL bằng hình thức khiển trách mà tái phạm;

- Vi phạm lần đầu, gây hậu quả nghiêm trọng thuộc một trong các trường hợp quy định tại Điều 8 Nghị định này;

---

⁶ Điều 8 Nghị định 112/2020/NĐ-CP.

⁷ Điều 9 Nghị định số 112/2020/NĐ-CP.

- Vi phạm lần đầu, gây hậu quả ít nghiêm trọng thuộc một trong các trường hợp sau đây: (i) CB, CC giữ chức vụ lãnh đạo, quản lý không thực hiện đúng, đầy đủ chức trách, nhiệm vụ quản lý, điều hành theo sự phân công; (ii) Người đứng đầu cơ quan, tổ chức, đơn vị để xảy ra vi phạm pháp luật nghiêm trọng trong phạm vi phụ trách mà không có biện pháp ngăn chặn.

Câu 8. Khi nào CC không giữ chức vụ lãnh đạo, quản lý bị áp dụng hình thức kỷ luật hạ bậc lương?

Trả lời: CC không giữ chức vụ lãnh đạo, quản lý bị kỷ luật hạ bậc lương khi:⁸

- Đã bị XLKL bằng hình thức cảnh cáo theo quy định tại Điều 9 Nghị định này mà tái phạm;

- Vi phạm lần đầu, gây hậu quả rất nghiêm trọng thuộc một trong các trường hợp quy định tại Điều 8 Nghị định này.

Câu 9. Khi nào CC giữ chức vụ lãnh đạo, quản lý bị áp dụng hình thức kỷ luật giáng chức?

Trả lời: Giáng chức áp dụng đối với CC giữ chức vụ lãnh đạo, quản lý thuộc một trong các trường hợp sau đây:⁹

- Đã bị XLKL bằng hình thức cảnh cáo mà tái phạm;

- Vi phạm lần đầu, gây hậu quả nghiêm trọng thuộc một trong các trường hợp quy định tại khoản 3 Điều 9 Nghị định này;

- Vi phạm lần đầu, gây hậu quả rất nghiêm trọng thuộc một trong các trường hợp quy định tại Điều 8 Nghị định này.

Câu 10. Khi nào CB, CC giữ chức vụ lãnh đạo, quản lý bị áp dụng hình thức kỷ luật cách chức?

Trả lời: Cách chức áp dụng đối với CB, CC giữ chức vụ lãnh đạo, quản lý thuộc một trong các trường hợp sau đây:¹⁰

- CB đã bị XLKL bằng hình thức cảnh cáo hoặc CC giữ chức vụ lãnh đạo, quản lý đã bị XLKL bằng hình thức giáng chức mà tái phạm;

- Vi phạm lần đầu, gây hậu quả rất nghiêm trọng thuộc một trong các trường hợp quy định tại khoản 3 Điều 9 Nghị định này;

---

⁸ Điều 10 Nghị định số 112/2020/NĐ-CP.

⁹ Điều 11 Nghị định số 112/2020/NĐ-CP.

¹⁰ Điều 12 Nghị định số 112/2020/NĐ-CP.

- Vi phạm lần đầu, gây hậu quả đặc biệt nghiêm trọng thuộc một trong các trường hợp quy định tại Điều 8 Nghị định này nhưng chưa đến mức buộc thôi việc, người vi phạm có thái độ tiếp thu, sửa chữa, chủ động khắc phục hậu quả và có nhiều tình tiết giảm nhẹ;

- Sử dụng giấy tờ không hợp pháp để được bầu, phê chuẩn, bổ nhiệm chức vụ.

Câu 11. Khi nào CC bị áp dụng hình thức kỷ luật buộc thôi việc?

Trả lời: Buộc thôi việc áp dụng đối với CC vi phạm thuộc một trong các trường hợp sau đây:¹¹

- Đã bị XLKL bằng hình thức cách chức đối với CC giữ chức vụ lãnh đạo, quản lý hoặc hạ bậc lương đối với CC không giữ chức vụ lãnh đạo, quản lý mà tái phạm;

- Vi phạm lần đầu, gây hậu quả đặc biệt nghiêm trọng thuộc một trong các trường hợp tại Điều 8 Nghị định này;

- Sử dụng văn bằng, chứng chỉ, giấy chứng nhận, xác nhận giả hoặc không hợp pháp để được tuyển dụng vào cơ quan, tổ chức, đơn vị;

- Nghiện ma túy; đối với trường hợp này phải có kết luận của cơ sở y tế hoặc thông báo của cơ quan có thẩm quyền;

- CC giữ chức vụ lãnh đạo, quản lý vi phạm lần đầu, gây hậu quả đặc biệt nghiêm trọng thuộc một trong các trường hợp tại khoản 3 Điều 9 Nghị định này.

Câu 12. Khi nào CB bị áp dụng hình thức kỷ luật bãi nhiệm?

Trả lời:

CB vi phạm theo quy định của Luật Tổ chức Quốc hội, Luật Tổ chức chính quyền địa phương, Luật Bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu Hội đồng nhân dân và quy định khác của pháp luật có liên quan thì bị bãi nhiệm. Thẩm quyền, trình tự, thủ tục bãi nhiệm thực hiện theo quy định của pháp luật.¹²

Câu 13. Khi nào VC bị áp dụng hình thức kỷ luật khiển trách?

Trả lời: Khiển trách áp dụng đối với vi phạm lần đầu, gây hậu quả ít nghiêm trọng, thuộc một trong các trường hợp sau đây:¹³

---

¹¹ Điều 13 Nghị định số 112/2020/NĐ-CP.

¹² Điều 14 Nghị định số 112/2020/NĐ-CP.

¹³ Điều 16 Nghị định số 112/2020/NĐ-CP.

- Không tuân thủ quy trình, quy định chuyên môn, nghiệp vụ, đạo đức nghề nghiệp và quy tắc ứng xử trong khi thực hiện hoạt động nghề nghiệp, đã được cấp có thẩm quyền nhắc nhở bằng văn bản;

- Vi phạm quy định của pháp luật về: thực hiện chức trách, nhiệm vụ của VC; kỷ luật lao động; quy định, nội quy, quy chế làm việc của đơn vị sự nghiệp công lập đã được cấp có thẩm quyền nhắc nhở bằng văn bản;

- Lợi dụng vị trí công tác nhằm mục đích vụ lợi; có thái độ hách dịch, cửa quyền hoặc gây khó khăn, phiền hà đối với nhân dân trong quá trình thực hiện công việc, nhiệm vụ được giao; xác nhận hoặc cấp giấy tờ pháp lý cho người không đủ điều kiện; xúc phạm danh dự, nhân phẩm, uy tín của người khác trong khi thực hiện hoạt động nghề nghiệp;

- Không chấp hành quyết định phân công công tác của cấp có thẩm quyền; không thực hiện nhiệm vụ được giao mà không có lý do chính đáng; gây mất đoàn kết trong đơn vị;

- Vi phạm quy định về: phòng, chống tội phạm; phòng, chống tệ nạn xã hội; trật tự, an toàn xã hội; phòng, chống tham nhũng; thực hành tiết kiệm, chống lãng phí; bảo vệ bí mật nhà nước; khiếu nại, tố cáo; đầu tư, xây dựng; đất đai, tài nguyên môi trường; tài chính, kế toán, ngân hàng; quản lý, sử dụng tài sản công trong quá trình hoạt động nghề nghiệp; phòng, chống bạo lực gia đình; dân số, hôn nhân và gia đình; bình đẳng giới; an sinh xã hội; quy định khác của pháp luật liên quan đến VC.

Câu 14. Khi nào VC bị áp dụng hình thức kỷ luật cảnh cáo?

Trả lời: Cảnh cáo áp dụng đối với VC vi phạm thuộc một trong các trường hợp sau:¹⁴

- Đã bị XLKL bằng hình thức khiển trách mà tái phạm;

- Vi phạm lần đầu, gây hậu quả nghiêm trọng thuộc một trong các trường hợp tại Điều 16 Nghị định này;

- Vi phạm lần đầu, gây hậu quả ít nghiêm trọng thuộc một trong các trường hợp sau đây: (i) VC quản lý không thực hiện đúng trách nhiệm, để VC thuộc quyền

---

¹⁴ Điều 17 Nghị định số 112/2020/NĐ-CP.

quản lý vi phạm pháp luật gây hậu quả nghiêm trọng trong khi thực hiện hoạt động nghề nghiệp; (ii) VC quản lý không hoàn thành nhiệm vụ quản lý, điều hành theo sự phân công mà không có lý do chính đáng.

Câu 15. Khi nào VC quản lý bị áp dụng hình thức kỷ luật cách chức?

Trả lời: Cách chức áp dụng đối với VC quản lý thuộc một trong các trường hợp sau:¹⁵

- Đã bị XLKL bằng hình thức cảnh cáo mà tái phạm;
- Vi phạm lần đầu, gây hậu quả rất nghiêm trọng thuộc một trong các trường hợp tại Điều 16 Nghị định này;
- Vi phạm lần đầu, gây hậu quả nghiêm trọng thuộc một trong các trường hợp quy định tại khoản 3 Điều 17 Nghị định này;
- Sử dụng giấy tờ không hợp pháp để được bổ nhiệm chức vụ.

Câu 16. Khi nào VC bị áp dụng hình thức kỷ luật buộc thôi việc?

Trả lời: Buộc thôi việc áp dụng đối với VC vi phạm thuộc một trong các trường hợp sau đây:¹⁶

- Đã bị XLKL bằng hình thức cách chức đối với VC quản lý hoặc cảnh cáo đối với VC không giữ chức vụ quản lý mà tái phạm;
- Vi phạm lần đầu, gây hậu quả đặc biệt nghiêm trọng thuộc một trong các trường hợp tại Điều 16 Nghị định này;
- VC quản lý vi phạm lần đầu, gây hậu quả rất nghiêm trọng hoặc đặc biệt nghiêm trọng thuộc một trong các trường hợp tại khoản 3 Điều 17 Nghị định này;
- Sử dụng văn bằng, chứng chỉ, giấy chứng nhận, xác nhận giả hoặc không hợp pháp để được tuyển dụng vào cơ quan, tổ chức, đơn vị;
- Nghiện ma túy; đối với trường hợp này phải có xác nhận của cơ sở y tế hoặc thông báo của cơ quan có thẩm quyền.

---

¹⁵ Điều 18 Nghị định số 112/2020/NĐ-CP.

¹⁶ Điều 19 Nghị định số 112/2020/NĐ-CP.

Câu 17. Chế độ, chính sách đối với CB, CC, VC đang trong thời gian bị tạm giữ, tạm giam, tạm đình chỉ công tác hoặc tạm đình chỉ chức vụ được quy định như thế nào?

Trả lời: CB, CC, VC đang trong thời gian bị tạm giữ, tạm giam, tạm đình chỉ công tác hoặc tạm đình chỉ chức vụ mà chưa bị XLKL thì áp dụng theo chế độ quy định như sau:¹⁷

- Trong thời gian tạm giữ, tạm giam hoặc được cho tại ngoại nhưng áp dụng biện pháp cấm đi khỏi nơi cư trú mà không thể tiếp tục đi làm để phục vụ cho công tác điều tra, truy tố, xét xử hoặc tạm đình chỉ công tác mà chưa bị xem xét XLKL thì được hưởng 50% của mức lương hiện hưởng, cộng với phụ cấp chức vụ lãnh đạo, phụ cấp thâm niên vượt khung, phụ cấp thâm niên nghề và hệ số chênh lệch bảo lưu lương (nếu có). Trường hợp CB, CC, VC giữ chức vụ lãnh đạo, quản lý bị tạm đình chỉ chức vụ thì không được hưởng phụ cấp chức vụ lãnh đạo, quản lý.

- Trường hợp CB, CC, VC không bị XLKL hoặc được kết luận là oan, sai thì được truy lĩnh 50% còn lại.

Kết luận: Trên đây là một số nội dung đáng chú ý về việc xử lý kỷ luật áp dụng đối với CB, CC, VC. Nghị định này có hiệu lực từ ngày 20 tháng 9 năm 2020 thay thế Nghị định số 34/2011/NĐ-CP; Nội dung liên quan đến XLKL VC được quy định tại Nghị định số 27/2012/NĐ-CP; Chương 6 Nghị định số 112/2011/NĐ-CP; Nội dung liên quan đến XLKL CB quy định tại Nghị định số 35/2005/NĐ-CP.

---

¹⁷ Điều 41 Nghị định số 112/2020/NĐ-CP.